

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne pošte-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se vose urankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljajo naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Peterburg 6. januarja.
Veliki knez Nikolaj poroča carju: Po neznatnem boji poleg vasi Vrač-Devna vzela je naša vojska Sofijo, Rusi so izgubili vkupe 24 vojakov.

Peterburg 6. januarja. Ruska izguba pri prehodu Balkana je manjša, nego se je poročalo in znaša le 200 mož 31. decembra. Turška izguba pa je izredno velika; razporedeni turški vojaki se v celih krdelih ujemljejo; do 2. t. m. jih je uže 600 nalovljenih. — Armada cesarjevičeva je imela 1. t. m. pri Gagori, Soleniku in Konstanci male boje. — Dunav zamrzuje.

Carigrad 5. januarja. Veliki vezir Edhem-paša je dal svojo ostavko, katera se pa nij sprejela. Mahmut Damat-paša je tudi demisijoniral in je zahteval, da osobno sme v zbornici odgovoriti na napade, ki so se govorili zoper njega.

Galac 5. januarja. („Pol. Corr.“) Reka Dunav je zamrznila in čez dva dni bodo mogli najtežji vozovi voziti se čez njo.

Moskva 4. januarja. Car je predvčeranjem sprejel sedem poslancev raznih družtev in jim rekel: „Mi živimo ob tacem času, ob katerem je složnost vseh korporacij in stanov občnej blagosti zelo prospešna. Tudi moč našega naroda, kakor pri vseh velikih narodih, leži v jedinstvu.“

Peterburg 5. januarja. (Oficijalno.) Bogot 3. jan. General Gurko telegrafuje iz Taškese 2. jan. zjutraj ob 11. uri, da je, do-

čim so Rusi zaseli pozicije, katere so Turki popustili in je en del ruske vojske začel poditi sovražnike, bil pri Bugarovem hud boj, kjer je imel general Veliaminov svoj oddelek, ki je bil sestavljen iz 5 bataljonov, 1 brigade, 6 topov in 1 brigade kavkazskih kozakov. Ta rusk oddelek, ki je bil postavljen proti Sofiji, prišlo je iz Sofije prišedših 12 taborov Turkov s kavalerijo in 8 kanoni, ter ga od treh strani oklenilo. Turki so prijemali z naskokom. Prva brigada 31. divizije jih je pustila približati se na 50 korakov, je izstrelila in potem z bajonetom šla nad-nje. Po kratkem spopadu, v katerem so naši hrabreci vzeli jedno zastavo, bili so Turki odbiti in, pustivši 1000 mrtvih, pričeli so bežati, podedeni od Rusov. Ruska izguba ima, kakor se sluti, 200 mrtvih in ranjenih. Ta boj je bil sijajen in zasluži vse pozornosti, ker je general Veliaminov, dasi v kritičen položaj prišedši ter brez vse pomoči, Turke zmogel, s čemer je drugim vojnim oddelkom dal priliko, svojo stvar nemotenim izvršiti. Naše trofeje pri zasedenji Arab-Konaka in Taškese še niso znane. V Šandrniku vzeli smo deset Krupovih jeklenih kanonov, katere so bili Turki popustili. General Gurko je nameraval 2. januarja iti proti Sofiji, a o tem še nismo ničesa izvedeli. Ob oddelku Dandevilovom, ki je moral Šandrnik obiti preko Babagore, so prišla takova poročila: V noči mej 28. in 29. dec. imel se je ta oddelek hudo bojevati, a ne s Turki nego s strašnim snežnim metenjem ter 15 stop. mrazom na Babagori, 5600 črvljev visokej. Štiri topove je sneg popolnem zamedel in so jih tekar tretji dan Bulgari, pod nadzorstvom zdravnika Caregradskega, ki je od Turkov k nam pristopil, iz snega iz-

grebli. Deset oficirjev in 810 vojakov je zbolelo zaradi velikega mraza, 53 jih je zmrznilo. Mimo tega strašnega položaja se je oddelek Dandevilov hrabro držal.

Vojska.

Velik dogodek je zopet denes zaznamovati. Rusi so vzeli Sofijo. Kakor oficijalni ruski telegram poroča, palo je pri vzetji Sofije le 24 Rusov, torej so se Turki umaknili, ker so videli, da bi bil boj zastoj.

Sofija (po bulgarski tudi Sredce, Sredica) je za Carigradom najvažnejše mesto v Evropi. V tem mestu se stekajo ceste iz Stare Srbije, Bulgarije, Rumelije, Tracije in Macedonije; tu je trgovina jako živa. Zdaj ima mesto baje le 20.000 prebivalcev, a je prej imelo jih več. Leta 1737 so Sofijo vzeli bili Avstrijci, od tačas naprej Bulgari niso videli neturškega oblastnika, kakor zdaj zopet brate Ruse, ki so jim svobodo prinesli.

Pred vzetjem Sofije je bilo več krvavih bojev, katere zgoraj ponatisnjeni telegrami opisujejo. — Sedaj pride najbrž kje okolo Ihtimana, kjer bode Sulejman branil Rusom pot na Filipopolj, do večjega in krvavejšega sukoba.

Iz Belgrada se „Timesom“ poroča, da je vstaja v Bosni zopet narasla in vstaši celo utrjene turške kraje napadajo.

Iz Krete se „Daily Telegraphu“ poroča, da so Turki tam angleškega konzula z noži v roci podili, a turško vojaštvo nij ničesa storilo.

Iz Niša dezertirajo vsak dan turški vojaki, katere Srbi v Aleksinac pošiljajo. Srbi bodo Niš začeli bombardirati, kadar jim dojde 30 ruskih teških kanonov za obleganje.

Iz Soluna se piše, da je tam zdaj 7000 novih turških vojakov, kateri se vadijo v

Listek.

Razvoj svetovne poezije.

(Spisal J. B. K.)

(Dalje.)

In sedaj stopimo iz krajev, kjer smo videli vladati oni temeljni tipus orientalskega slovstva, nebrzdano in neomejeno fantazijo, stopimo iz izhoda preko morja, v kraje, kjer je človeštvo dospelo na najvišji vrhunec omike in kulture, kateri je bil v starem veku sploh mogoč in kjer je jasno solnce obsevalo divne umotvore grškega duha uže davno prej, nego je pričelo kristijanstvo svojo prerorojevalno pot črez zapadno zemljo.

Hellas je dežela svobode, humanizma in lepote. In, kakor so Grki čestili svoje bogove le kot popolnejše ljudi, tako jim je bil človek tudi početek in konec vere in umetnosti. Človek ne bode nikdar svoje natore premagal, on jej je podvržen; zato pa naj jo

spoznava, povišuje in blaži. To je skrivnost helenskega veroizpovedanja, in mej tem, ko so orientalski rodovi le v čeznatorna bitja zrlji, katera jim je slikala njihova silna fantazija, mej tem je bil Grkom človek prva in zadnja postava, in iz prepričanja, da je zemlja edina domačija človeška, izviralta sta tudi ona sigurnost in oni mir, katera označujeta Grke v življenji in umetnosti.

In katero ime si hočemo zbrati iz dolge vrste, ki se odpre tukaj jasno in svitlo našim očem. Od pevca Iliade in Odiseje stopamo preko Homeridov, preko Tyrteja, Alkeja, Sapphe, Anakreja, Pindara do Ešila, Sofokleja in Euripida in preko sto in sto drugih, ki so zložno delovali in pomagali grškemu duhu do onega veličastva, katerega spomin in vpliv se je ohranil do dandenes.

Po raznih krvavih bojih, mej soboj in z orientalnimi rodovi, koncentriralo se je vse duševno življenje grško v Atiki, katera demokratska ustava je pospeševala individualno

izobraženje in napredovanje posameznika, in od tod se je raztezalo, solnčnim žarkom enako, duševno življenje na vse strani Grške. Ko je pa macedonsko svetovno kraljestvo obseglo tudi Atiko, presešilo se je duševno delovanje v Aleksandrijo, k dvoru Ptolemejevcev, in tu je stopila na mesto produktivnega stvarjevanja le posnemajoča učenost. In ko je rimski kolos s svojo jekleno roko založil zadnji udarec helenske samostalnosti, od tedaj je šlo helensko slovstvo tudi vidoma v propad. Zadnji bliski nekdanj tako žarečega, veličastnega helenskega duha pokažejo se nam še v Heliodoru in Lukianu. Zadnji posebno ima kulturnozgodovinsko veljavnost, vsaj je sè svojimi satiričnimi zbadljaji pomagal pri propadu stare trohnele vere, v času, ko je nastopalo kristijanstvo svojo misijo v zapadu. On je bil Voltaire starega veka.

In kakor so Rimljani, ko so podvrgli Grško, pobrali soboj vse umotvore, kar so jih našli v pribojevanih mestih, vse podobe, sta-

orožji. Hranjeni in oblečeni so slabo, zaradi tega radi zbolevajo.

Razvitek orientalnih dogodiljev leta 1877.

Bilo je koncem meseca decembra l. 1876, ko so bili najveljavnejši diplomati vseh evropskih držav v Carigradu zbrani, da bi tam še enkrat poskusili trdovratnega Turka omečiti in da bi mesto berlinskega memoranda, katerega so Angleži tako neusmiljeno prečrtali, nov status ustvarili, po katerem bi še bilo mogoče uže pretečo vojsko zabraniti.

23. decembra leta 1876 se je velevažna konferenca pričela in 14. januarja l. 1877 so izročili pooblastenci evropskih držav Turčiji ultimatum, v katerem so ji evropske terjatve najskrajnejše omejili. V tem ultimatumu se je terjalo boljše stanje za podjarmljene Slovane, in mej drugim tudi, da se volijo pod evropskim varstvom guvernerji za Bulgarijo, Bosno in Hercegovino. Kar se tiče integritete turškega carstva, se je evropski državnik v programu niso dotaknili. Turčiji bi bilo tedaj še ostalo gospodstvo nad slovanskimi deželami, če tudi precej omejeno.

Kakor se vidi, bili so ti uveti Turčiji veliko ugodnejši, kakor bi nam Slovanom všeč biti moralo, in nikakor bi to za nas ne bila zmaga, da bi se bili Turki takrat podvrgli. In vendar se nij tako zgodilo. Gnjila Turčija, toliko omilovani bolni mož se je drznil celej Evropi v zobe pljuniti in njeno pomoč naravnost zavreči.

20. januarja leta 1877 izdal je veliki vezir Mithad-paša proglas, v katerem zamejuje program evropskih držav, češ, da Turčija ne bode trpela tujega jerobstva in da so posamezne točke programove take, kakoršne sprejeti bila bi samo le čisto pobita država prisiljena. Turkoljubi so ta odgovor Mithad-pašin kot svojo sijajno zmago nad zvezde povzdigovali. Mithad-paša bil je njih najvišji prerok. Ti slepi sovražniki Slovanstva in pravičnosti sploh niso še takrat spoznati hoteli, da je Mithad-paša z 20. januarjem 1877 uže tudi bodočnost Turčije zapečatil!

Turčija je tedaj samovoljno carigradsko konferenco razpršila; ko je še kmalu za tem Mithad-paša celo turški parlament sklical, češ, naj vidijo države tudi še turški moderni živelj, osupnila je za mah Evropa; nij se namreč nadejala take opozicije od strani bolne

Turčije. Še enkrat je prigovarjala Evropa Turčijo, na vendar odjenja, a bilo je tudi to opominjanje zahman.

Mithad-paša se sicer sam nij dolgo veselil svojih penastih zmag. 5. februarja 1877 je bil ujet in prognan. Kar je ta ljubimec židovsko-nemčurski v prognanstvu delal, kako so se njegove naprave v Turčiji obnesle, nam je še živo pred očmi. LAVOROV si nij prislužil ta visoko opevani diplomat; prouzročil pa je svojej domovini vojsko, — ki je njen gotovi propad!

Po vseh teh turških izjavah se je namreč tudi Rusija primerno pripravljati pričela. Uže poprej je bila ruska armada ob Prutu za marš pripravljena in 10. novembra 1876 govoril je ruski car v Moskvi veliko besedo, v kateri je slovanskemu svetu obljubil, da hče na vsak način rodne brate ob Balkanu osvoboditi.

Ko so Turki evropsko posredovanje tako nepričakovano odbrcnili, prišel je tudi za Ruse osodepolni čas. Hitro je še odposlal knez Gorčakov noto evropskim državam, v kateri jim je naznanil, da je Rusija v imenu Evrope oproščenje kristijanskih Slovanov prevzela. Lord Beaconsfieldov londonski program od 31. marca Turčije nij zamogel več preobrniti, ona je trdno zahtevala, da mora le krogla odločiti!

Ruski car osvoboditelj je odpotoval 20. aprila v Kišenev in tam je proglasil 24. aprila vojni manifest. Tisti dan so uže tudi ruske armade mejo prekoračile.

Kako slavno so naši severni bratje vojno pričeli, nam je vsem še v živem spominu. V noči od 26.—27. junija so pri Zimnici sijajno prispeli unkraj Dunava. 1. julija bili so v Bjeli, 7. v Trnovem in 13. bil je slavni Gurko uže onkraj Balkana, na poti proti Adrijanopolju. 16. julija so vzeli Rusi z naskokom trdni Nikopolj, kjer so nad 6000 Turkov in 2 paši ujeli. Ob istem času marširala sta tudi azijska poveljnika, Loris-Melikov in Heiman, brez ovirov proti Erzerumu, ko jima je uže poprej utrjeni Ardahan v oblast padel.

V Carigradu so ti sijajni ruski vspehi prouzročili silen strah. Slovanom sovražni svet začel je na vse moči ropotati in javkati in kdo ve, kaj bi bili takrat čakali, da ne bi bila osoda takrat nenadoma Rusom osorna postala!

V Aziji Zevin, v Evropi Plevna in ruski tako sijajni prospehi splavali so po vodi. 19.

in 30. julij, ter 10. in 11. september so nam protili pri Plevni slovanske nadeje popolnem uničiti.

Židovsko nemčurska gnjat je triumfirala in nas Slovane nad vse moči psovala. Magjari so veselja skoro znoreli. Mi pa smo trpeli in mirno čakali boljših časov; svesti pa smo si bili, da naša sveta in pravična stvar končno zmagati mora! Naše nade nas niso goljufale. S 15. oktobrom bila je v Aziji pri Aladžadagu Muktarjeva armada popolnem strta, kmalu za tem padel je Kars, najtrdnjši ščit turški v Aziji.

10. december maščeval je tudi evropske nezgode dovelj. Padla je Plevna, ž njo nepremagljivi Osman. Uže nad 100.000 turških ujetnikov je v ruskih rokah in 31. decembra, tedaj še v teku leta 1877, bil je hrabri Gurko v drugič onkraj Balkana.

Turčija je prisiljena miru prositi; njeni prijatelji, ki so jo k vojni prisilili, zapuščajo jo jeden za drugim. Ponosni Anglež, skrivni zaveznik Turčije, je primoran za njo mir beručiti. Ali Rusija dobro vé, kaj je žrtvovala, ona tedaj tudi vé, kaj bo zahtevala.

To so tedaj v kratkem orientalni dogodjaji leta 1877. Mi Slovani smemo ž njimi popolno zadovoljni biti, kajti došlo nam je popolno zadostenje za naš up in strah. Uže namreč pokajo ob Balkanu vezi 500 letnega robstva, uže se prikazuje našim rodnim bratom svitla zarja narodne svobode! In kako ne bi se tudi mi Slovenci s svojimi zabalkanskimi brati tega veselili, saj smo si lahko v svesti, da bo z njih svobodo tudi nam boljša prihodnost zagotovljena!

Naše nasprotništvo.

III.

Naši nasprotniki pravijo dalje, da so sovražniki federalizma. To ne dé dosti. Prav dosti se ideja federalizma, ki bode jedenkrat v Avstriji gotovo zmagala, te nemškutarske grožnje ne boji. Veliko še močnejših od teh ljudij se ne straši. Pa oni so tudi sovražniki enostranskih narodnih teženj!

Vi, Tagblattovci, ste čudne vrste ljudje! Kje ste še videli mnogostranske narodne težnje? Vsak narod, kakor vsak človek, enostranko najpoprej pravi: Bog je sebi najprej brado ustvaril, in jaz ne poznam naroda v zgodovini, ki bi bil v svojih težnjah to, kar je „Mädchen für alles“. (Poljaki mo-

tue in druge umetniške dragocenosti, tako se je tudi stari helenski poetični duh preselel k njim, in iz njega so sesali moči in kreposti za svoja dela. Rimsko slovstvo nij rimsko narodno, samo iz sebe, — ono je le odsvit helenskega. Rimljan je bil praktičen, matematičen mož, in naloga njegova, katere si je bil popolno svest, je bila: vladati ves svet.

„Tu regere imperio populos, Romanae, memento!“ zaklical je Virgil v svojej Eneidi, in v istini je bila Rimljanom politika ono, kar so spravili na najvišjo stopinjo, zapustili so spomin na neumrjoča bojna in diplomatska dela, katera so izvršili s svojim bistrim umom in s svojo železno pestjo. In zapustili so nam jih kot svojo večno oporoko, iz katere pije in zajema dendenes še vedno vsa državljanska in juridična veda svoje pravo. Poezija njihova pa nikdar nij bila narodna, originalna, in nikdar nij segala v nižje kroge; le omikanci so jo gojili kot igračo, in se je veselili,

kakor onih podob in slik, ki so jih pobrali po Grškem. Le v prvih početkih najdemo sledi narodnej poeziji rimskej v pesnih, ki so jih peli fratres Arvales ali Salii; to so bila namreč carmina Saliaria. Pa v času, ko so se ta jela komaj razvijati, spoznali so omikanejši Rimljani uže grško slovstvo, in obrnili se povsem na tisto. Livius Andronicus je prestavil Odisejo, in od tistega časa so postale grške poetične forme stereotipne v latinskej poeziji. Prišli so za imenovanim v teku predzadnjega stoletja pred Kristom Plautus, Terentius, Ennius, Lucretus, Corus, in drugi, pa še le, ko je propala republika rimska in z njo stare stroge navade in šege, in ko je prišlo cesarstvo s svojimi finimi in žalibog tudi nenavnimi običaji, ko sta pričela luksuz in bogastvo gospodariti, dospela je tudi rimska poezija, lastnina bogatih in omikanih krogov, do svoje najvišje elegance. Virgil, Catul in Horac, za njimi pa Tibull,

Propercij in Ovid — to so zvezde tega časa, katerih svit je neumrjoč. Pa, kakor je dospelo rimsko cesarstvo do one velikanske moči, o kateri je bil Virgil prerokovaje one besede rekel: „Tu regere imperio populos Romanae memento,“ v tistem času se je pričel tudi propad družbe, nravi in poštenosti rimske, kakoršnega nij videl svet nikdar prej niti pozneje. Zastonj je še slavni Juvenal pel svoje satire, v katerih nam v groznih barvah slika nesramnost in brezvestnost rimsko — zastonj, država je šla nezavrljivo v propad. In ž njo je postajala tudi poezija vedno revnejša, vedno gnusnejša, vedno bolj sužnja onemu, ki jo je plačeval. In koncem se je razrušila nekdaž tako silna rimska moč pod navalom severnih narodov, v notranjem pak jo je razdejala polagoma tudi nezavrljivo rastoča ideja, ki je bila prišla od daljnih bregov Jordana v trhlo in gnjilo družbo rimsko. — Štiri do pet sto let je trpelo konvulzivno umiranje

rebiti, pa tudi oni jednostransko v vsem svoje narodne težnje lové!)

A propos, kake so pa vaše narodne težnje! Brez skupnosti narodev, v zraku vi-seči vendar niste! No, in ker vi tudi za „kranjski folk“ delate, so vaše narodne težnje mnogostranske, hočete slovenski narod z nemškimi jeziki, nemškimi navadami etc. osrečiti. Potem bo ta ljuba naša kranjska dežela in nje narod prav „mногоstransk“ evropsk čudnež. Ali pa razumete vi, Kranje rojaki, mnogostransko narodno teženje v tem smislu, da vaša „nemška kultura“ slovenski narod popolnem kot narod odpravi? Vi ste pač tudi jednostransko narodno-težeči in to po najnovjši narodnosti, narodnosti protinarodne. Kaj tedaj blebetate o svojem sovraženi jednostransko narodnih teženj! Vi hočete slovenski narod na Kranjskem po tej fasoni, mi po drugej na boljše stalo spraviti; jednostranske so pa te narodne težnje vse, vaše kakor naše. Vse tedaj nema kar nič smisla, kar svojim bralcem povedati hočete, le zadnji, poslednič navedeni stavek: „zur Klärung“ etc. ima smisel, če ga za-se obstoječega vzamemo. Vzemimo ga tako in, če se to izvede, potem je gori navedena doba sprave slovenskih rojakov prišla. „Tagblatt“ ima enkrat prav, naše narodne težnje so še nejasne ne ka ter im rojakom. Nekaj jih je, ki mislijo, da hočemo mi „jednostransko narodni“ ljudje vse, kar ima Nemštvo ali Italijanstvo dobrega, lepega, slepo zavreči. Oni nas ne razumejo prav. Naša narodna težnja je, da se vse, kar imajo drugi narodi dobrega kulturnega, vzame v naše dežele, to pa po jedino pametnem potu, na podlagi onega jezika, katerega narod uže z'na. Sinovi naše domovine, ki so v položaju, v višje šole priti, se bodo na pr. nemškega jezika navadili, in tako zajemali nemško omiko in jo v slovenskem narodnem duhu masi svojega naroda v tem razumljivem jeziku podajali.

„Tagblattovci“ menijo drugače: narod mora ves prej nemški znati in potem bode masa tega naroda sama kmalu pri izviru nemško omiko zajemala. To pa se nij še nikjer na svetu zgodilo. Narodu, in tudi malemu narodu, katerega dom ima dosti gora in gozdov, jezik celo vzeti, to je delo več stoletij. To se pravi narod še le čez par stolet v stanje kulture spraviti, mej tem časom pa je narod nekulturen mej narodi, ker drugi narodi se omikajo po njihovej uže postavlj-

nej kulturi, naš bi se pa še le sredstev, jezika učil, po kojem bi prišel do tega uka!

Ta „Organ der krain. Verfassungspartei“ zove to poslednje teženje „zastopanje kulturnih interesov“. Drug bo pa rekel, da je to zastopanje nekulturnih interesov.

To vprašanje, kakor je tudi jasno količkej zdravim možjanom, našim nemškutarjem nij jasno. Gospoda ustavoverna: „Licht, mehr Licht“ v tem oziru, pa smo jedini. Torej vi, ki ste po agitaciji „künstlich“ ovo zarobljeno mišljenje spravili mej nekaj rojakov kranjske, štajerske ter koroške dežele, pojasnite te vaše nespametne „narodne težnje“, in vi ste jih spravili iz pota, ki je opasen ali „gefährlich“, ker naši in vaši vnuki se bodo vam smijali. Potem se bodo nasprotja združila v pošteno pametno, če tudi jednostransko narodno teženje.

Če vzamemo vse vkup, kar „Tagblatt“ reči hoče, (kar reče je nelogična bedarija,) potem smo še daleč oddaljeni od sprave; on hoče, da mi akceptiramo njegovo ravno navedeno načelo, in tega nikdar ne bomo, ker stali bi za obrambo jako nespametnega načela, kar bi nam vsi pametnejši tujci ter naša pametnejša mladina zamerili. Bojevali se bomo tudi zanaprej, ljubi nemčurski butelj Matevž, in dokler bodo taki ljudje zastopali ustavno vašo idejo, kakor je le ta „Tagblattov“ zdaj ena leta sem, ne bomo prišli: „zur Verschmelzung und Versöhnung der Gegensätze“, ker ta list je čudno, čudno „begriffstüttzig“, ali bolje — tak, da mu pri komolcih in kolnih zijá nerazum in bedarija venkaj.

S—c.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. januarja.

Dunajski listi so prinesli novico, da je češki znani žurnalist in poslanec Skrejšovski odložil uredovanje „Politike“, ker je v nejednosti z Riegrom. „Pol.“ pa pravi, da je vse to zlagano. — Isti list prinaša v petek članek iz neresa Skrejšovskega, ki govori za to, da Čehi naj ostanejo v pasivnej politiki, pa da na vso silo porabijo orientalno vojsko za sebe. — Kaj in kako poslednje, to se ne pové.

Odsek za *magodbo* z Ogersko je baje vse podloge uže rešil, izvzemši one o 80 milijonem dolgu in o kvoti. Ogerski odsek je v soboto baje zopet delati začel.

Hrvatski udje ogerske komisije za svetovno razstavo pariško so se razšli, ker so

jim Magjari žaljive pogoje stavili za podporo hrvatskih izločnikov. Magjar je zmirom in povsod enako brutalen.

Vnanje države.

O *Grkih* se zdaj piše, da se oborožujejo samo zato, da bi grške provincije prinle-nili in zasedli za sebe, kadar bodo drugi Turčijo razbili. Da bi pa Grk sam pomagat šel precej, zato nema poguma.

V *Carigradu* same zmešnjave. V parlamentu se vladi delajo najhujša očitanja, da svoje dolžnosti nij storila, veliki vezir in dozdej vsemogočni sultanov svak Mahmut-Damat dajeta ostavko, poslednji le prosi, da bi se smel zagovarjati; mej tem tepeni generali drug drugoga dolže neznanja, in od zunaj se na porto pritiska — povsod le zmešnjave in nezanesljivosti, ki delajo zdaj še mir in premirje nemogoče.

Vse oči se zdaj poleg orientu obračajo tudi v *Anglijo*. Ali bode Angleška res Turkom na pomoč šla, ali bode nevtralna ostala. Kraljica in lord Beaconsfield, prej Disraeli zvan, sta baje za vojsko, Derby in Salisbury zoper, s poslednjima pa tudi vsi liberalci zoper vojsko. „Times“ pravijo, da angleški interesi se škodujejo, če se gre Anglija borit za Turčijo. Taka vojska bi bila najblaznejša in najnemoralnejša, kar jih je Anglija kedaj vojevala. „Daily News“ pa je še energičneje zoper vojno. „Azijaska skrivnost“ (juda Disraelija) in „neko osobno vladanje“ (vmešavanje kraljice) se zarotujeta proti pravim interesom Anglije. Mi imamo, pravi „D. N.“, v jednom delu države lakoto, v južnej Afriki nam preti vojska, mi v Indiji ne moremo nobenega vojaka pogrešati!

Domače stvari.

— (Notarijatska mesta) v Idriji, Vipavi, Bistrici, Ložu, Senožečem, Tržiči, Kranjskej gori, Krškem, Velicah Laščah, Radečah, Metliki in Trebnjem so razpisana. Pomanjkanje slovenskih juristov po enej strani, po drugej pa vse v državno službo sili, svojejsvobodi na škodo!

— (Koledar za na steno), jako eleganten, slovensk, s krasnim barveno-tiskom okinčan, se dobiva po 1 gld. pri Ivanu Hribarju, gl. zastopniku „Slavije“, ali pri knji-garju Giontiniju, v Ljubljani.

— (Imenovanje). Avskultanta dr. Aleksander Globočnik in dr. Avgust Nemanič sta imenovana za sodnijska adjunkta, prvi v Konjice, drugi v Slovenji Gradec.

— (Vabilo.) „Bralno društvo“ v Vipavi napravi 12. januarja t. l., zvečer ob 8. uri, v dvorani gosp. Stigler-ja večerno zabavo, menjavno ples in šaljiva loterija. Vstopnina z rod-

rimskega carstva, — in, ko je Julijan v obupu zapustil svoje temple in bogove, palo je na kup staro poganstvo. Iz razvalin njegovih pak je privihrala zastava krščanstva, ki je postala podloga modernemu slovstvu. Jaz menim tu etično dušo kristijanstva, nikakor pa ne dogmatičnega telesa. Karakteristikon vsacega dogmatizma je, da pospešuje napredek, dokler je njegovim namenom ugoden, ko ga pa jame prehitovati, postane ljut sovražnik vsacega napredka.

Poetična hčerka kristijanstva, ali boljše katolicizma, karakteristično znamenje srednjeveške poezije pa je romantika. Da bi izpregovoril več in obsirneje o tem duševnem cvetu one, sicer tako temne dobe, mi ne dopušča na kratko odmerjeni prostor. Torej le par besedij. Duša romantike je ljubezen in sicer dvojna: do Boga in do ženstva. Obadva momenta imata izvir svoj v kristijanskej ideji, in s tem je označeno tudi nasprotje s staro

klasično poezijo. Vitežtvo pak je telo, ki oklepa ono dušo, in v njem je dospela romantična ideja do svoje najvišje popolnosti. Pogumni vitez, ki se bori in prelija svojo krv za malo znamenje ljubezni od strani čestene deve, to je vedno se ponavljajoči temeljni sujet srednjeveških poetičnih del. Poleg romantične ideje pak nahajamo še reminiscence na klasike in seveda prikrito narodnostno idejo. Pa boj mej temi elementi gre kot rudeča nit po vseh slovstvih, po Francoskem in Laškem, Španskem in Portugiskem. V nemškem čutimo to nekoliko manj, ker prevladujejo še spomini na staronarodne epose, kateri so se sami morali ukloniti romantičnemu gibu.

Na Francoskem, v krasnej, cvetočej Provence, gojila se je prvič ona romantična poezija. Trubadurji so prepevali na dvorih vitezov svoje pesmi. Cvetela je ta poezija, dokler je trajalo viteštvo. Ko je to propalo, poginila je tudi ona. In kakor v jugu truba-

durji liriko, tako so gojili v severu truverji epiko in od njih izvirajo ona znana slavna dela starofrancoske epike. V šestnajstem stoletji pa vidimo vstajati početnike francoske klasične literature pod Francom I. in pod Ludovikom XIV., o stari romantiki nij sledu več. Na njeno mesto stopajo klasični izgledi Grkov in Rimljanov. Tu srečamo imena Moliere, Corneille, Racine in Voltaire. V njihovih rokah se prične ono delovanje, ki ga imenujemo slovstvo osvobojenja, in kar je bil Lukian staremu poganstvu in rimsko-bizantinskej družbi, to je Voltaire katolicizmu in deloma posredno razuzdanemu francoskemu dvoru. Delo enciklopedistov je končala francoska revolucija. Na razvalinah njenih pa se je rodila novoromantična šola Chateaubriand, Lamartine in glava njihova Viktor Hugo in brezštevna vrsta njihov h sorodnikov.

(Dalje prih.)

bino 50 kr. P. t. dame vjudno prosi v preprosti opravi priti Odbor.

— (Družba sv. Mohora.) Po odbovom sklepu so udom družbe sv. Mohora prihodnje leto namenjene sledeče knjige: 1. „Slovenski Goffine“ — t. j. razlaganje beril in evangelij ob nedeljah. 2. „Potovanje v Rim“. Spisal Jakob Gomilšak. 3. „Občna zgodovina“. Spisuje g. profesor Josip Staré. Peti snopič, v obsegu 10 tiskanih pol, pripoveduje dogodbe srednjega veka do konca križarskih vojsk. 4. „Umni sadjerejec.“ Poduk, kako sadje pridelovati in ohranjati, sadna drevesa in sadje spoznavljati in razločevati; spisal g. Franc Kuralt, profesor na slov. kmetijski šoli v Gorici. V poduk bode uverstnih 52 podob. 5. „Slovenske večernice,“ XXXIV. zvezek v obsegu 8 tiskanih pol, bode donášal obdarovane povesti, životopise, pesmi in druge kratkočasne spise. 6. „Koledar za leto 1879“ z imenikom vseh udov in raznovrstnim podučnim berilom v obsegu 13 tiskanih pol. 7. Poverjenikom, ki naberó v svoji fari 50 ali več udov, se bode razun naročnih knjig poslalo po vrhu primerno število družbinih bukev iz prejšnjih let, da jih po svoji razsodbi razdelé, ali šolam, ali farnim bukvarnicam, kacemu društvu ali

drugim podobnim zavodom. Po tem načrtu si bode odbor prizadeval, da bode družba sv. Mohora tudi prihodnje leto rešila prevažno svojo nalogo v blagor in čast mile slov. domovine. Pri toliko neugodnih razmerah, ki dandenes stiskajo naš narod, bodi lepo cve-teča družba sv. Mohora naša dika, naš ponos, naša tolažba! Nabira družnikov naj se sklene z zadnjim dnevom meseca febr. 1878. Letnina za vsako posamezno osebo ali ustanovo iznaša 1., gold. dosmrtnina za posamezne osebe, za farne in šolske bukvarnice in društva 15 gld. na enkrat, ali 8 gld. dvakrat v teku enega leta. Kdor prvokrat v družbo stopi, naj pove, da je nov ud. Imena družnikov naj se pošiljajo z denarjem vred pod naslovom: „Družba sv. Mohora“ franko v Celovec do 5. marca 1877.

Razne vesti.

* (Zaradi neplačanega davka) so nedavno tega v Rakos Paloti zarubili in prodali ubogej ženici jedino kravico, vse nje premoženje, — in to jo je pripravilo v takovo obupnost, da je skočila v vodnjak, kjer je utonila.

* (Na smrt) je obsodila aradska vojna sodnija (na Ogerskem) tri huzarje; prvega, ki

je svojega stražmeštra zavratno ustrelil, bodo obesili, dva ostala, katera sta hotela umoriti svojega vodjo, bodo pak ustrelili.

* (O slabih časih) tožijo celo rablji. Komornski rabelj g. Tenče je bil te dni na Dunaji, kamor je prišel cesarju tožit se, da je doslé živel o nagradah pri obešanjih, a sedaj zločince tako redko kaznujé sè smrtjo, da mu nij moč več izhajati. Mož je 61 let star in je baje uže preko 200 ljudij spravil v večnost.

Dunajska borza 7 januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld.	95	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	40	„
Zlata renta	74	20	„
1860 drž. posojilo	112	80	„
Akcije narodne banke	797	—	„
Kreditne akcije	206	30	„
London	119	60	„
Napol.	9	58	„
C. kr. cekini	5	66 1/2	„
Srebro	103	90	„
Državne marke	59	15	„

V „Narodne tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Štev. 72.

(5-1)

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za leto 1878 se je s 1. januarjem t. l. pričelo in sicer za vse pse brez izjeme.

Posestniki psov naj si najdalje do 20. t. m. preskrbe marke, za katere plačajo pri mestnej blagajnici takso 2. goldinarjev.

Z ozirom na §. 14 izvrševalnih pravil za pobiranje pasjega davka se vsi lastniki psov opominjajo, da o pravem času takso vplačajo, ker od dné 21. t. m. naprej bodo vsi oni psi, kateri se na ulicah dobijo in nemajo za letos veljavne marke, takoj od konjača polovljeni.

Mestni magistrat v Ljubljani,
2. januarja 1877.

Naznanilo.

Likvidacijski odbor zavarovalne banke „SLOVENIJE“ v Ljubljani namerava dve bankini hiši v Ljubljani, to je:

a) hiša št. 24-7, katera na leto 2700 gold. nese in je po sodnijski cenitvi na 38.000 gold. cenjena, in

b) hiša št. 160, blizu južnega kolodvora ležeča, pod tera na leto 720 gold. nese, in je po sodnijski cenitvi na 9.000 gold. cenjena, po ofertnem potu prodati.

Ponudbe (oferte), katerim mora 5% vadiuma priloženih biti, sprejema gospod Ivan Arko, c. k. notar v Ljubljani, do 15. februarja 1878,

kateri dan se bodo ponudbe odprle in pregledale.

Za sprejem jedne ali druge ponudbe, t. j. Ratification, si podpisani odbor pridržuje obrok 14 dnij.

Na ponudbe brez 5% vadiuma se ne bode ozir jemalo.

Vadium nesprejetih ponudb se bode takoj vrnil.

V Ljubljani, 4. januarja 1878.
Likvidacijski odbor zavarovalne banke „Slovenije“ v Ljubljani.

Evropa: Boccolari iz Kamnika. — Zenker iz Trsta. — Murzel iz Notranjskega. — Morburg iz Trsta. — Schantl iz Litijske. — Gehhardt iz Brna. — Majolica iz Trsta. — Weissenbacher iz Dunaja. — Bervar iz Trsta. — Pi Maltes: Lasser iz Dunaja. — pl. Schindler iz Spjete. — Simkovec iz Zagorja. — Killar iz Kranja. — Kraljovski iz Dunaja.

Lekarna „pri sv. Leopoldu“ na Dunaji,

Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse.

FILIPA NEUSTEINA,

prilporeča p. n. občinstvu celo vrsto pravih zdravilnih in toaletnih sredstev, ki so se vselej kot izvrstna izkazala in gotovo oszdravila. Tisoc sprical je o tem. P. n. občinstvo naj se varuje pred nakupom slabih ponarejanj, ki nemajo nikakoršnega vspela, in se prosi, da samo one specialitete za prave sprejme, ki nase firmo nosijo.

Neusteinove posladkorjene pile sv. Elizabete za čistenje krvi — leško odganjajo, čistijo kri, in niso škodljive; dobre posebno pri boleznih v spodnjih organih, zimici, boleznih prsnih organov, kože in oči, otrok in žensk; odpravijo zaprete, pravi vir največ boleznij. Ta pila je najboljši in najcenejši izdelek te bira. 1 valar, 8 škatuljic, s 120 pilami, stane 1 gl., posamezne škatljice 15 kr.

Odlikovane so z jako častečim spricalom dvornega svetovalca prof. Pitha.
Beaume Girome, izvrstno zdravilo za ozeblino. 60 kr.

Dr. Callmanna lasno barvilo, popolnem ne-velemu lasu vsako barvo (črno, rjavno, rumeno) 3 gld.

Orientalni prah za dame, da koži gladkost, (belo ali roza) 1 gld. in 50 kr.

Elektro-motorični vratni trak, za težko zobenje otrok, najboljši uspeh 1 gld. 50 kr.

El Benito, edino dobro sredstvo proti izpadanju las in odpravljenju luskin 1 gld. 80 kr.

Dr. Fremonta prerodilni likér, najboljšje svežilo 2 gld.

Prsne cigarete iz smrekovih igel, najboljšje za nadoho. 25 kosov 1 gld.

Protinski duh, aromatičen, priporočan vsem ali revmatizem, 70 kr.

Injection Cadelle, ozdravi jako naglo vsak mehurni katar (triper ali beli tok) brez slabih nasledkov 1 gld. 60 kr.

Gušni duh, najboljšje sredstvo proti guši (krofu), 70 kr.

Umeteljniški sok, iz najboljših švicarskih planinskih zelišč; olajša takoj vsak kašelj in prano bolezen, 70 kr.

Menthin, najboljšje zdravilo za želodec, potolaži krč, so rabi tudi kot zobna tinktura in ustna voda, 50 kr.

Margerite-bonbons za kašelj, 30 kr.

Oreillon, za vse ušesne bolezni, proti gluhoti, šumenju 70 kr.

Odontin zobna pasta, naredi najčrnejšje zobé bele, ko biser. 70 kr.

Po-ho iz Kine prinešen, olajša takoj najhujšo migreno in glavobol. 1 gld.

Dr. Bayerja pravi pulherin, najboljšje sred-stvo proti pegam, daje koži barvo rož in limbarjev. 1 gld. 50 kr. in 50 kr.

Royerjeva hemeroidalna maža, tem pri-ki hemeroidje trpe. 1 gld. 60 kr.

Salicil-antisuitin, izvrstno proti sitnemu potenju rok in nog 50 kr.

Salicilno milo, najboljšje in najcenejšje milo. 25 kr.

Schrierove zobne pile za otle zobe najboljšje zdravilo. 25 kr.

Storax-Crème, čudežno pomagá pri vseh kožnih bo-leznih. 80 kr.

Wlinsi papir, proti nahodu, prsmemu kataru, vratobolu in hripi. 1 gld. 20 kr.

Dr. Haderjev zobni prah. 35 kr.

Prilporečamo p. n. občinstvu zdravila v posladkorjeni oblici, kakor: kinin, kopaiva, doverski praški, železo, jetrno olje, bromkali, jodkali, rabarber, dvojno ogljenokisla soda, magnezija itd. po najnižji ceni.

Najznanješe farmacijske specialitete in parfimerije iz Francoske, Angleske, Amerike, Nemčije, Švice in Avstrije so pri nas vedno za dobiti.

■ ■ ■ Mi razpošiljamo ali proti gotovini ali poštnemu povzetju in pri en-gros nakupu dajemo velike rabate. ■ ■ ■